



**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Brod
za period 01.01 - 31.12.2019. godine**

Broj: RV053-20

Banja Luka, 30.03.2020. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke	12
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana.....	13
	6. Finansijski izvještaji.....	13
	6.1. Bilans uspjeha	14
	6.1.1. Prihodi.....	14
	6.1.2. Rashodi	15
	6.1.3. Finansijski rezultat.....	17
	6.2. Bilans stanja	17
	6.2.1. Aktiva.....	18
	6.2.2. Pasiva.....	20
	6.2.3. Vanbilansna evidencija.....	23
	6.3. Bilans tokova gotovine.....	23
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	24
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	24
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	24

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Brod koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju, Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu, Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine i Izvještaj o promjenama na kapitalu sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, finansijski izvještaji Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Brod, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 - 2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Popis imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine nije organizovan i izvršen u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer u većem dijelu, nije izvršeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim vrijednostima imovine i obaveza i nisu provedene odgovarajuće procedure popisa imovine i obaveza.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2. izvještaja:

Rashodi nagrada i pripadajuće obaveze u iznosu od 5.338 KM nisu iskazani, jer naknade na ime jubilarnih nagrada nisu obračunate, što nije u skladu sa članom 19. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva i članom 33 i 40. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi poreza i doprinosa i pripadajuće obaveze u iznosu od 8.770 KM nisu iskazani, jer nisu obračunati porezi i doprinose na naknade za odvojeni život, što nije u skladu sa članom 3. Zakona o porezu na dohodak, članom 10. Zakona o doprinosima i članom 33 i 40. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi kamata i pripadajuće obaveze u iznosu od 4.292 KM nisu iskazani, jer nisu evidentirane doračunate kamate zbog neblagovremenog plaćanja javnih prihoda, što nije u skladu sa članom 34 i 44. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru

za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Zbog gore navedenih iznosa manje je iskazan gubitak tekuće godine.

Zalihe materijala su zbog pogrešnog evidentiranja manje iskazane za 17.606 KM, a više troškovi materijala, što nije u skladu sa članom 8. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Zbog navedenog više je iskazan gubitak tekuće godine.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3. izvještaja:

Bilans tokova gotovine ne prikazuje stvarne prilive i odlive gotovine po namjenama, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine i odredbama Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.6. izvještaja:

Napomene uz finansijske izvještaje Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Brod ne sadrže sve potrebne informacije prema zahtjevima MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja i ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda, kao i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Vremenska neograničenost poslovanja

Javna zdravstvena ustanova „Dom zdravlja“ Brod je objelodanila u Napomenama uz finansijske izvještaje, da će nastaviti svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja i pored nepovoljnih pokazatelja likvidnosti, jer je njeno poslovanje od javnog i opšteg interesa za lokalnu zajednicu, pa isto predstavlja realnu pretpostavku stalnosti poslovanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja po našem profesionalnom mišljenju, su bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2019. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Brod je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje

predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 30.03.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s. r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Negativno mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Brod za 2019. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, zbog značaja pitanja navedenih u pasusu Osnov za negativno mišljenje, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Brod za 2019. godinu nisu, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za negativno mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Nije donesen Pravilnik o računovodstvenim politikama i nije uspostavljena pomoćna knjiga za potraživanja i zalihe, što nije u skladu sa članom 7. stav (3) tačka 3) i članom 11. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Javna zdravstvena ustanova „Dom zdravlja“ Brod dio nabavki roba i usluga nije provela u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama i Pravilnika o postupku direktnog sporazuma, jer za nabavke roba i usluga u najmanjem iznosu od 13.352 KM nisu provedeni odgovarajući postupci.

Kao što je navedeno pod tačkom 5. izvještaja:

Upravni odbor nije donio Program rada za 2019. godinu i nije pribavio saglasnost Skupštine opštine Brod na Finansijski plan za 2019. godinu, što nije u skladu sa članom 17 i 19. Zakona o sistemu javnih službi i članom 18 i 32. Statuta Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Brod.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2. izvještaja:

Bilans stanja na dan 31.12.2019. godine nije sačinjen u skladu sa članom 6. stav (3) i (4) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge i druga pravna lica i preduzetnike, jer su u pomenuti obrazac pogrešno uneseni podaci iz glavne knjige za potraživanja od kupaca.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2. izvještaja:

Obračun minulog rada za svaku navršenu godinu staža vršen je na platu koja se sastoji od osnovne plate i svih uvećanja plate, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske.

Obračun naknada za dežurstva je vršen na osnovu Odluke o načinu organizovanja dežurstava u Službi hitne medicinske pomoći, naknadama za dežurstva i naknadama za rad u sektorskim ambulantomama i Ambulanti Rafinerije nafte Brod od 23.08.2016. godine,

što nije u skladu sa odredbama Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske.

Pravo na otpremninu je priznato po osnovu sporazumnog raskida ugovora o radu, što nije u skladu sa članom 194. Zakona o radu.

Obračun naknada troškova prevoza za upotrebu automobila u ličnoj svojini za službena putovanja, vršen je na osnovu Odluke o naknadi za korištenje privatnog vozila u službene svrhe, koja nije u skladu sa članom 12. stav (2) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.1.2. izvještaja:

Polog gotovine u blagajnu, od izvršenih usluga korisnicima zdravstvene zaštite (participacija i drugi vidovi usluga), nije vršen najkasnije narednog radnog dana ili u roku od pet radnih dana, što nije u skladu sa članom 8. stav (1) i (2) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.2.1. izvještaja:

Javna zdravstvena ustanova „Dom zdravlja“ Brod nije izvršila usklađivanje poslovnih evidencija osnovnog kapitala sa upisanim kapitalom u registru Privrednog suda, kako je definisano članom 46. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Brod obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Brod.

Banja Luka, 30.03.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s. r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Brod da obezbijedi da se:

- 1) popis imovine i obaveza vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- 2) evidentiranje rashoda, obaveza i zaliha vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;
- 3) zaključi ugovor sa Opštinom Brod o imovini koja je data na upravljanje i korišćenje, preduzmu aktivnosti u vezi iste i priznavanje imovine vrši u skladu sa zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema;
- 4) ispravka materijalno značajne greške u finansijskim izvještajima, vrši u skladu sa zahtjevima MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške;
- 5) Bilans novčanih tokova sačinjava u skladu sa zahtjevima MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine i odredbama Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;
- 6) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije u skladu sa zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se direktoru Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Brod da obezbijedi da se:

- 7) donesu ili usklade interna akta shodno dijelu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i u skladu sa drugom važećom zakonskom i podzakonskom regulativom i da se ista primjenjuju;
- 8) nabavke provode u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama i članom 7. Pravilnika o direktnom sporazumu;
- 9) polog naplaćenih sredstava po osnovu izvršenih usluga (participacije i sl.) i blagajničko poslovanje vrši u skladu sa članom 8 i 11. Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem;
- 10) obračun minulog rada, plata i naknada vrši u skladu sa odredbama: Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske; Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva; Zakona o radu i Pravilnika o radu Dom zdravlja;
- 11) usaglasi vrijednost kapitala u poslovnim evidencijama sa iskazanim vrijednostima u osnivačkom aktu i sudskom registru.

Preporučuje se Upravnom odboru Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Brod da obezbijedi da se:

- 12) donosi Program rada i pribavlja saglasnost Skupštine opštine Brod na finansijski plan, kako je definisano članom 17 i 19. Zakona o sistemu javnih službi i zajedno

sa osnivačem i nadležnim institucijama preduzmu aktivnosti u vezi planiranja sredstava na ime izmirenja zaostalih obaveza iz prethodnih perioda.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o sistemu javnih službi,
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti,
- Zakon o radu,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske,
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru i Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole,
- Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj,
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti zdravstva u Republici Srpskoj,
- Pravilnik o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja,
- Pravilnik o principima, uslovima i kriterijumima za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2019. godini,
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o radu,
- Statut Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Brod,
- Odluka o načinu organizovanja dežurstava u Službi hitne medicinske pomoći, naknadama za dežurstva i naknadama za rad u sektorskim ambulantomama i Ambulanti Rafinerije nafte Brod,
- Odluka o naknadi za korištenje privatnog vozila u službene svrhe,
- Pravilnik o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem,
- Uredba o kancelarijskom poslovanju,
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Javna zdravstvena ustanova „Dom zdravlja“ Brod (u daljem tekstu: Dom zdravlja) osnovana je Odlukom Skupštine opštine Brod od 22.03.1993. godine. Svojestvo pravnog lica Dom zdravlja je stekao upisom u sudski registar kod Osnovnog suda u Doboju.

Djelatnost i funkcionisanje Doma zdravlja su definisani odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 106/09 i 44/15) i Zakona o sistemu javnih službi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 68/07, 109/12 i 44/16). Članom 55. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 14. Statuta, Dom zdravlja je kategorizovan kao referentna zdravstvena ustanova koja provodi primarnu zdravstvenu zaštitu po modelu porodične medicine.

Dom zdravlja obezbjeđuje i organizuje: porodičnu medicinu, imunizaciju i higijensko - epidemiološku djelatnost, poslove laboratorije (biohemijske, hematološke i stomatološke) i poslove radiološke dijagnostike, snabdijevanje lijekovima i medicinskim sredstvima, hitnu medicinsku pomoć i hitni sanitetski prevoz, preventivnu, dječiju i opštu stomatologiju, fizikalnu rehabilitaciju u zajednici, zaštitu mentalnog zdravlja, ambulante za specijalističke konsultacije iz pedijatrije i ginekologije, posjete konsultanata - specijalista, a može organizovati i nastavu po ovlašćenju univerziteta, te obavljati naučno- istraživačku djelatnost za oblast za koju je registrovana, u skladu sa zakonom.

Prema Zakonu o sistemu javnih službi organi upravljanja i rukovođenja u Domu zdravlja su upravni odbor i direktor.

Nadzor nad zakonitošću rada Doma zdravlja vrši Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske.

Sredstva za finansiranje Doma zdravlja u 2019. godini obezbijedena su putem: Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond), budžeta osnivača, odnosno Opštine Brod, korisnika zdravstvene zaštite, donacija i drugih izvora.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Doma zdravlja za period 01.01 - 31.12.2019. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italic slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put je angažovana na provođenju finansijske revizije Doma zdravlja.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Donošenjem internih akata: Statuta; Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnika o radu, Pravilnika o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima i drugih akata stvorene su pretpostavke za uspostavljanje sistema internih kontrola.

Pribavljena je saglasnost osnivača na Statut Dom zdravlja od 16.05.2011. godine, a na izmjene i dopune statuta ista nije pribavljena, što nije u skladu sa članom 19. Zakona o sistemu javnih službi, takođe na Statut i njegove izmjene i dopune nije pribavljeno mišljenje Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, kako je definisano članom 74. stav (2) Zakona o zdravstvenoj zaštiti. U članu 12. Statuta je definisano da u odsutnosti direktora, Dom zdravlja predstavlja i zastupa zamjenik direktora, što nije u skladu sa članom 73. stav (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 15. Zakona o sistemu javnih

službi. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta od 16.08.2010. godine u članu 14 i 15. definisano je radno mjesto pomoćnika direktora za medicinska pitanja (nisu definisani uslovi za pomoćnika), a ne radno mjesto zamjenika direktora, u kome je navedeno da pomoćnik rukovodi ustanovom u skladu sa zakonom, statutom i drugim propisima u odsutnosti direktora.

Dom zdravlja za Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, nije: pribavio saglasnost načelnika Opštine Brod, kako je definisano članom 19. stav (3) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sistemu javnih službi; usaglasio sa Statutom u dijelu broja i naziva organizacionih jedinica i uskladio sa Zakonom o radu ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 1/16 i 66/18) u roku od 6 mjeseci (član 270). Takođe, Pravilnik o radu nije usklađen sa Zakonom o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 66/18) i Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti zdravstva („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 72/16, 111/16, 19/19 i 68/19), što je definisano članom 39. navedenog zakona i članom 44. navedenog posebnog ugovora i isti nije usklađen sa članom 1. Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 73/10) kojim je definisano pravo na naknadu za službeno putovanje.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Domu zdravlja, sistematizovano je 65 radnih mjesta za 95 izvršilaca, a na dan 31.12.2019. godine zaposleno je bilo 68 izvršilaca, od čega 65 izvršilaca na neodređeno vrijeme i 3 izvršioca na određeno vrijeme.

Ugovori o radu na određeno vrijeme u toku 2019. godine i ranije, nisu zaključeni u skladu sa članom 39. stavovi (1) i (2) Zakona o radu, jer je dio istih trajao duže od 24 mjeseca i zasnivanje radnog odnosa nije bilo zasnovano izvršenjem posla definisanog zakonom (zamjena privremeno odsutnog radnika). U toku 2019. godine sa 11 zaposlenih lica koji su imali duži vremenski period ugovore na određeno, zaključeni su ugovori o radu na neodređeno, bez pribavljene saglasnosti Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, što nije u skladu sa Zaključkom Vlade Republike Srpske od 28.01.2015. godine i bez provedene konkursne procedure, što nije u skladu sa članom 19. Zakona o radu.

Na osnovu odredbi Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Pravilnika o uslovima za početak rada zdravstvene ustanove („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 53/17, 97/18 i 99/19) Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske je 05.12.2018. godine donijelo Rješenje kojim je utvrđeno da su u poslovnim prostorijama Doma zdravlja ispunjeni uslovi u pogledu kadrova, prostora i opreme za obavljanje primarne zdravstvene zaštite.

Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima iz 2012. godine nije usklađen sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16), što nije u skladu sa članom 59. navedenog zakona.

Na osnovu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17) Dom zdravlja je donio Odluku kojom je imenovao odgovorno lice koje je zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole i plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrola.

Dom zdravlja nije uredio sistem internih kontrola prema odredbama navedenog zakona i uputstva, jer nije: donio akt o upravljanju rizicima kojim se uređuju organizacioni ciljevi i zadaci, procjena rizika i upravljanje rizicima (član 8. stav 2 navedenog zakona); definisao ključne poslovne procese i uspostavio knjigu poslovnih procesa (tačka 22. pod tačke 3, 4 i 5. navedenog uputstva); izvršio analizu postojećih i na osnovu toga donio nova pravila i

procedure imajući u vidu da je u proteklom periodu, došlo do značajnih izmjena u zakonskoj i podzakonskoj regulativi iz različitih oblasti (računovodstveni propisi, finansijsko izvještavanje, finansijsko upravljanje i kontrole i dr.).

U skladu sa Pravilnikom o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 112/17), Centralna jedinica za harmonizaciju je donijela Dodatak navedenom pravilniku sa kojim je definisala na koji način će se konsolidovati i dostavljati izvještaji o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole. Odredbe navedenog dodatka, Dom zdravlja je ispoštovao pa je polugodišnji i godišnji izvještaj dostavio osnivaču, odnosno Opštini Brod.

Dom zdravlja u jednom dijelu nije poštovao usvojene računovodstvene standarde, računovodstvena načela i principe urednog knjigovodstva i nije poštovao interne računovodstvene kontrolne postupke koji omogućavaju otkrivanje i sprečavanje pogrešnih poslovnih događaja, kako je definisano članom 7. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, jer:

- nije donio Pravilnik o računovodstvenim politikama, detaljan kontni plan i nije uspostavio pomoćnu knjigu za potraživanja i zalihe, kako je definisano članom 7. stav (3) tačka 3) i članom 16. stav (3) i članom 11. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- nema definisanu proceduru o naplati sredstava od izvršenih usluga korisnicima zdravstvene zaštite (participacija i drugi vidovi usluga);
- evidencije o prisustvu radnika na radu i odsustvima za 2019. godinu, nije vodio u skladu sa Zakonom o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, u dijelu kojim su definisana dežurstva;
- nije donosio Rješenja za službeno putovanje u inostranstvo, za dio putnih naloga nema pisanog izvještaja i nisu podneseni izvještaji za obračun naknada u definisanim rokovima, što nije u skladu sa članom 14. stav (2) i 16. stav (1) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 73/10);
- nije donio proceduru o korišćenju službenih vozila i nije utvrdio normativ prosječne potrošnje goriva za službena vozila;
- kontrolu knjigovodstvenih isprava (ulaznih faktura) nije vršio na način koji potvrđuje da je knjigovodstvena isprava potpuna, istinita, računski tačna i da odražava suštinu poslovnog događaja na koji se odnosi, kako je definisano članom 9. stav (3) i (4) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- fakture na ime usluga održavanja opreme, nemaju dokaza o prijavi kvara, nemaju narudžbenice i radnog naloga;
- nije donesen interni akt kojim bi se definisali korisnici prava na troškove reprezentacije, visina iznosa troškova reprezentacije, kao i način pravdanja nastalih troškova;
- ulaznim fakturama nije dodijeljen broj protokola i dijelu internih i ulaznih dokumenata dodijeljen je isti broj protokola, što nije u skladu sa odredbama člana 3., 4., 8 i 9. Uredbe o kancelarijskom poslovanju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/04 i 13/07).

Popis imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine u Domu zdravlja nije organizovan i izvršen u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16 - u daljem tekstu: Pravilnik o popisu), jer:

- prije započinjanja aktivnosti popisa imovine i obaveza, popisne liste iz pomoćnih evidencija nisu dostavljene na ovjeru odgovornom licu za organizaciju i pravilnost popisa i tek nakon ovjere dostavljene komisiji za popis imovine i obaveza, kako je definisano članom 17. stav (8) navedenog pravilnika;

- Komisiji za popis imovine i obaveza date su popisne liste iz pomoćne knjige, koje sadrže knjigovodstvene podatke o količinama stalnih sredstava, što nije u skladu sa članom 17. stav (3) Pravilnika o popisu;
- je za zamjenika predsjednika Centralne popisne komisije, imenovano lice koje vodi evidenciju o promjenama na imovini i obavezama, što nije u skladu sa članom 14. Pravilnika o popisu;
- Komisija za popis zaliha, rezervnih dijelova i sitnog inventara nije izvršila usklađivanje fizičkog stanja i knjigovodstvenih vrijednosti zaliha, što nije u skladu sa članom 3. Pravilnika o popisu;
- Komisija za popis građevinskih objekata, inventara i opreme, kao i druge stalne imovine i Komisija za popis zaliha, rezervnih dijelova i sitnog inventara, nije sačinila popisne liste u skladu sa članom 18. Pravilnika o popisu, jer nije nakon popisa izvršen unos cijena po jedinici mjere popisane imovine, nisu unesene vrijednosne razlike između knjigovodstvenog i stvarnog stanja popisane imovine, već su samo navedeni podaci o imovini koja je neupotrebijiva, koju je potrebno otpisati, rashodovati i sl;
- izvještaji popisnih komisija nisu sačinjeni u skladu sa članom 20. navedenog pravilnika, jer ne sadrže uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza;
- Organ upravljanja Doma zdravlja nije donio Odluku o izvršenom popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine, što nije u skladu sa članom 21. stav (3) Pravilnika o popisu.

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je u potpunosti obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost poslovanja sa važećim zakonima i propisima, što je osim u ovoj tački navedeno u tačkama: 4., 5., 6.1., 6.2., 6.3. i 6.6. izvještaja.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- ***donesu ili usklade interna akta shodno dijelu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i u skladu sa drugom važećom zakonskom i podzakonskom regulativom i da se ista primjenjuju u dijelu koji se odnosi na: pribavljanje saglasnosti; radne odnose, računovodstvene politike; eksternu reviziju, pisane procedure; vođenje pomoćnih knjiga; normativ potrošnje goriva; kontrolu knjigovodstvenih isprava i vođenje protokola;***
- ***popis imovine i obaveza vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.***

4. Nabavke

Planom javnih nabavki roba i usluga za 2019. godinu planirane su nabavke u ukupnoj vrijednosti od 305.178 KM (bez poreza na dodatu vrijednost u daljem tekstu: PDV). Revizijom je utvrđeno da su neke pozicije u planu javnih nabavki planirane u većem iznosu u odnosu na finansijski plan za 2019. godinu (nabavka goriva planirana za 125% više u odnosu na finansijski plan).

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 39/14 u daljem tekstu: Zakon) Dom Zdravlja je u toku 2019. godine proveo 23 postupka ukupne vrijednosti od 188.737 KM (bez PDV – a) i to:

- 7 postupaka po konkurentskom zahtjevu za dostavljanje ponuda u vrijednosti od 137.131 KM koji se odnose: na nabavku goriva, rezervnih dijelova, stomatološkog materijala, reagenasa i uglja;
- 1 postupak putem Aneks II dio B u vrijednosti od 15.194 KM;
- 15 postupaka putem direktnog sporazuma u vrijednosti od 36.412 KM.

Dom zdravlja je putem prilaganja računa u vrijednosti do 1.000 KM, izvršio nabavku roba i usluga u vrijednosti od 49.042 KM, od čega je u skladu sa članom 6. Zakona i članom 7. Pravilnika o direktnom sporazumu („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 90/14), trebao provesti postupak putem direktnog sporazuma i zaključiti ugovore, jer su izvršene nabavke roba i usluga u vrijednosti veće od 1.000 KM, a iste se odnose na nabavke: usluga tekućeg održavanja prevoznih sredstava (10.121 KM), drva (1.950 KM) i usluga održavanja medicinske opreme (1.281 KM).

Osim navedenih postupaka Domu zdravlja su u toku 2019. godine isporučeni lijekovi i medicinski potrošni materijal u iznosu od 43.048 KM (a isto je planirano planom javnih nabavki) putem centralizovane nabavke, koja je sprovedena od strane Fonda.

Revizijskim aktivnostima obuhvaćeni su provedeni postupci javnih nabavki u vrijednosti od 149.247 KM (79%). U okviru revidiranih postupaka javnih nabavki nisu utvrđene druge neusklađenosti sa Zakonom, osim gore navedenih.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se nabavke provode u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama i članom 7. Pravilnika o direktnom sporazumu.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Finansijskim planom za 2019. godinu koji je usvojio Upravni odbor 27.12.2018. godine, planirani su ukupni prihodi u iznosu od 1.796.100 KM, ukupni rashodi u iznosu od 2.156.989 KM i gubitak u iznosu od 360.889 KM (ako se isključe troškovi amortizacije od 336.000 KM, onda je planiran gubitak od 24.889 KM).

Ukupne prihode čine poslovni prihodi (1.750.100 KM) i ostali prihodi (46.000 KM). Ukupne rashode čine uglavnom: troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (1.496.800 KM); troškovi materijala (169.099 KM); troškovi proizvodnih usluga (89.710 KM); troškovi amortizacije (336.000 KM); nematerijalni troškovi (48.200 KM); troškovi poreza (1.610 KM) i finansijski rashodi (15.100 KM).

Finansijski plan po svom sadržaju suštinski ne predstavlja finansijski plan, već plan Bilansa uspjeha, jer su istim planirane obračunske kategorije rashoda koje ne podrazumijevaju odlive sredstava, a istim nisu planirana sredstva za nabavku stalnih sredstava. Finansijski plan ne sadrži prijedloge mjera za izmirenje reprogramiranih obaveza prema Ministarstvu finansija Republike Srpske i neizmirenenih obaveza po osnovu javnih prihoda (poreza i doprinosa) kao i za pokriće nepokrivenog gubitka iz ranijih godina.

Revizijskim aktivnostima pripreme i donošenja finansijskog plana utvrđeno je da: Upravni odbor nije donio Program rada koji obuhvata i Finansijski plan, kako je definisano članom 17. Zakona o sistemu javnih službi i članom 32. Statuta Doma zdravlja, već je donio samo Finansijski plan za 2019. godinu; na isti nije od Skupštine opštine Brod pribavio saglasnost, kako je definisano članom 19. stav (3) Izmjene i dopune Zakona o sistemu javnih službi i članom 18. Statuta Doma zdravlja i nije vršio izmjenu Finansijskog plana, iako je na određenim pozicijama bilo veće izvršenje u odnosu na planirane prihode i rashode.

Preporučuje se Upravnom odboru da obezbijedi da se donosi Program rada i pribavlja saglasnost Skupštine opštine Brod na finansijski plan, kako je definisano članom 17 i 19. Zakona o sistemu javnih službi i zajedno sa osnivačem i nadležnim institucijama preduzmu aktivnosti u vezi planiranja sredstava na ime izmirenja zaostalih obaveza iz prethodnih perioda.

6. Finansijski izvještaji

Doma zdravlja je pripremio i prezentovao finansijske izvještaje u obrascima koji su propisani Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 63/16).

6.1. Bilans uspjeha

Izvršenje Finansijskog plana Doma zdravlja za 2019. godinu iskazano je u obrascu Bilans uspjeha (Izveštaj o ukupnom rezultatu) i u istom su iskazani ukupni prihodi od 1.654.981 KM i manji su za 141.119 KM u odnosu na planirane prihode. Ukupni rashodi (bez amortizacije) su iskazani u iznosu od 2.078.791 KM i viši su za 257.802 KM u odnosu na planirane ukupne rashode.

6.1.1. Prihodi

Poslovni prihodi su iskazani u iznosu od 1.654.481 KM, a čine ih prihodi od prodaje učinaka i ostali poslovni prihodi. Prihodi su iskazani u obračunskom periodu u kojem su i nastali, kako je definisano MRS 18 – Prihodi (paragraf 21).

Prihodi od prodaje učinaka su iskazani u iznosu od 1.547.604 KM, po osnovu: pruženih usluga zdravstvene zaštite za primarni nivo zaštite, koje finansira Fond putem doznaka (1.194.915 KM); prevoza pacijenata na dijalizu (21.556 KM); usluga pedijatrije (69.207 KM); usluga ginekologije (9.786 KM); pruženih usluga i naplaćenih sredstava participacije od korisnika zdravstvene zaštite (47.484 KM); pruženih usluga neosiguranim licima (85.075 KM) i drugih usluga (119.581 KM).

Prema odredbama člana 125. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članova od 6. do 18. Pravilnika o principima, uslovima i kriterijima za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2019. godini („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 112/18 i 87/19) i Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 102/11, 117/11, 128/11, 101/12, 28/16 i 83/16, 109/17, 115/17, 17/18, 53/18, 59/18, 112/18, 17/19 i 98/19) Dom zdravlja je 08.02.2019. godine zaključio sa Fondom Ugovor o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite u 2019. godini u kome je ugovorio primarnu zdravstvenu zaštitu (1.180.115 KM), lijekove na recept (490.255 KM) i naknadu za sanitetski prevoz (44.000 KM). Osim navedenog ugovora, Dom zdravlja je zaključio i Ugovor o pružanju usluga konsultativno - specijalističke zdravstvene zaštite iz oblasti pedijatrije sa aneksima zbog izmjena broja registrovanih lica (69.707 KM) i Ugovor o uslugama iz ginekologije (9.786 KM).

Prihodi od pružanja usluga primarne zdravstvene zaštite su priznati na osnovu ispostavljenih 12 faktura prema Fondu (1.224.115 KM) i prema obračunu od strane Fonda kojim su ugovorena sredstva umanjena za 28.700 KM, zbog više izdatih lijekova na recept od ugovorenog iznosa i kazne od 500 KM. Priznavanje i iskazivanje prihoda na navedeni način ne zadovoljava bruto princip, da se prihodi i rashodi, imovina i obaveze u evidencijama Doma zdravlja ne prebijaju, što nije u skladu sa MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 32). Ugovorena i realizovana sredstva na ime izdavanja lijekova na recept se ne planiraju i ne iskazuju u finansijskim izvještajima Doma zdravlja (vrši se storniranje potraživanja i prihoda), a izvršena izmjena po konačnom obračunu negativnih efekata, odnosno umanjeње ugovorenih sredstava za više izdate lijekove na recept nije verifikovano Aneksom ugovora. Ugovoreni prihodi iz oblasti pedijatrije i ginekologije su iskazani u ukupnom iznosu od 79.493 KM. Prihodi po osnovu participacije i izvršenih usluga neosiguranim licima su iskazani u ukupnom iznosu od 132.559 KM.

Ostali poslovni prihodi u iznosu od 106.877 KM odnose se na: donacije (56.442 KM); doznake od budžeta Opštine Brod (4.448 KM) prihode od zakupa (37.041 KM) i ostale prihode (8.946 KM).

Prihodi od zakupnina u najvećem dijelu se odnose na prihode po osnovu Ugovora o zakupu poslovnog prostora koji je 10.06.2013. godine dat u zakup ZU Apoteke „BFARM“ Novi Grad. Predmetni prostor je izdat uz ugovorenu mjesečnu zakupninu od 2.096 KM na

period od godinu dana, počev od 10.06.2013. godine i obavezu zakupoprimca da će vršiti plaćanja svih pripadajućih komunalnih troškova. Do završetka revizije nije zaključen Aneks ugovora, kojim bi bio definisan novi period zakupa poslovnog prostora, a isti se i dalje koristi od strane zakupoprimca.

Prihodi od donacija su iskazani od vrijednosti ukinutih odloženih prihoda sa računa razgraničenih prihoda i donacija u skladu sa MRS 20 - Računovodstvo državnih davanja i objelodanjivanja državnih pomoći (paragraf 17). Dom zdravlja nema definisanu računovodstvenu politiku u vezi državnih davanja i objelodanjivanja državnih pomoći.

6.1.2. Rashodi

Ukupni rashodi su iskazani u iznosu od 2.451.479 KM, a čine ih poslovni rashodi i finansijski rashodi. Revizijom je utvrđeno da su ukupni rashodi više iskazani za 3.498 KM, što je detaljnije opisano u ovom pasusu izvještaja.

Poslovni rashodi su iskazani u iznosu od 2.352.337 KM, a odnose se na troškove: materijala; zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda; proizvodnih usluga, amortizacije; nematerijalne i troškove poreza.

Troškovi materijala su iskazani u iznosu od 190.945 KM, a odnose se na troškove: materijala za izradu (101.808 KM), režijskog materijala (13.866 KM) i goriva i energije (75.271 KM). Revizijom je utvrđeno da su troškovi:

- materijala za izradu zbog pogrešnog evidentiranja više iskazani za 17.606 KM, a manje zalihe materijala, što je navedeno u tački 6.2.1.2. izvještaja;
- goriva zbog pogrešnog evidentiranja više iskazani za 1.656 KM, a manje troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja, jer obračun naknada troškova prevoza za upotrebu automobila u ličnoj svojini za službena putovanja, nije vršen u skladu sa članom 12. stav (2) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 73/10) u visini od 20% cijene od litre goriva po pređenom kilometru, već je obračun vršen na osnovu Odluke o naknadi za korištenje privatnog vozila u službene svrhe od 15.11.2017. godine.

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda su iskazani u iznosu od 1.659.230 KM, a odnose se na troškove bruto zarada i bruto naknada zarada (1.595.531 KM) i ostale lične rashode (63.699 KM). Troškove bruto zarada i bruto naknada zarada čine: bruto zarade i bruto naknade zarada zaposlenih (1.526.017 KM) i bruto naknade članovima upravnog odbora (2.985 KM) i bruto naknade po osnovu ugovora o djelu (66.529 KM).

Naknada članovima upravnih odbora je obračunata u skladu sa Odlukom o utvrđivanju naknade za rad članovima upravnog odbora od 29.03.2013. godine u visini od 50 KM mjesečno.

Otpremnine su isplaćene za 2 zaposlena lica u visini tri prosječne plate zaposlenih u oblasti zdravstva i socijalne zaštite, isplaćene u poslednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa. Naknade za slučaj smrti isplaćene su u visini dvije prosječne plate.

U 2018. godini donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/18), izmijenjen je način ugovaranja plata između poslodavca i zaposlenog, povećan je osnovni lični odbitak, uveden novi model obračuna plata i izvršen preračun koeficijenata.

U procesu obračuna troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda zaposlenih revizijom je utvrđeno:

- obračun minulog rada za svaku navršenu godinu staža, nije vršen u skladu sa članom 6. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva

Republike Srpske, kojim je definisano da se uvećanje za svaku navršenu godinu staža obračunava na osnovnu platu, već je obračun minulog rada vršen na platu koja se sastoji od osnovne plate i svih uvećanja plate;

- obračun plate za zamjenika direktora je vršen na osnovu Odluke o imenovanju zamjenika direktora Doma zdravlja (od strane v.d. direktora) i definisano je da mu pripada plata u iznosu od 90% plate direktora Doma zdravlja, koja mu je i obračunata i isplaćena, a sa istim licem je takođe, 31.08.2018. godine zaključen Aneks ugovora o radu na neodređeno vrijeme u kome je definisana osnovna plata i utvrđen koeficijent za radno mjesto doktora porodične medicine. Odluka o imenovanju zamjenika direktora nije u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, gdje je definisano radno mjesto pomoćnika i za navedeno mjesto članom 11. stav (2) Zakonom o platama definisana je plata pomoćnika direktora od 85% plate direktora;
- obračun plata zaposlenim licima na ime naknada za dežurstva, nije vršen u skladu sa odredbama Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, u dijelu koji se odnosi na naknade za dežurstva, već je obračun naknade vršen na osnovu Odluke o načinu organizovanja dežurstava u Službi hitne medicinske pomoći, naknadama za dežurstva i naknadama za rad u sektorskim ambulancama i Ambulanti Rafinerije nafte Brod od 23.08.2016. godine, koja nije usklađena sa odredbama navedenog zakona;
- Odlukom o utvrđivanju naknade za rad u ambulanti Rafinerije nafte Brod od 16.09.2019. godine, utvrđena je naknada doktorima u iznosu od 30 KM i ista je obračunata i isplaćena, a navedena odluka nije u skladu sa Zakonom o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske i Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti zdravstva Republike Srpske;
- Dom zdravlja nije obračunao i evidentirao jubilarne nagrade u 2019. godini za zaposlene koji su ostvarili pravo na jubilarnu nagradu za 20 godina rada kod poslodavca, što nije u skladu sa članom 19. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva i članom 33 i 40. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 106/15), pa su po tom osnovu manje iskazani ostali lični rashodi i obaveze za zarade i naknade za 5.338 KM. Navedena nepravilnost se odrazila i na iskazani gubitak tekuće godine;
- otpremnina u iznosu od 7.927 KM po osnovu sporazumnog prekida radnog odnosa, je obračunata i isplaćena, a isto nije u skladu sa članom 194. Zakona o radu, kojim je definisano da pravo na otpremninu ima radnik kojem radni odnos prestaje otkazom ugovora o radu od strane poslodavca, a ne na osnovu sporazumnog prekida;
- naknada za odvojeni život nije obračunata u skladu sa članom 43. Pravilnika o radu Doma zdravlja, odnosno u visini najniže plate u Republici Srpskoj, već je ista obračunata i isplaćena u iznosu od 370 KM. Na navedenu naknadu nisu obračunati porez i doprinosi što nije u skladu sa članom 3. Zakona o porezu na dohodak („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 60/15; 5/16; 66/18 i 105/19), članom 10. Zakona o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 114/17 i 112/19) i članom 33 i 40. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike, pa su po tom osnovu manje iskazani ostali lični rashodi i obaveze za zarade i naknade za 8.770 KM. Navedena nepravilnost se odrazila i na iskazani gubitak tekuće godine;
- Dom Zdravlja nije internim aktom propisao šta su posebni rezultati u radu i na koji način se može ostvariti uvećanje plate po osnovu posebnih rezultata rada do 20% u mjesecu u kojem je te rezultate zaposleno lice ostvarilo.

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 39.523 KM, a odnose se na troškove: transportnih usluga (13.101 KM), usluga održavanja (23.680 KM) i ostalih usluga (2.742 KM).

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 372.688 KM, obračunati su prema procijenjenom korisnom vijeku upotrebe pojedinih grupa nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja i primijenjenih stopa za obračun amortizacije.

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 86.512 KM, a odnose se na troškove: neproizvodnih usluga (29.722 KM), reprezentacije (2.178 KM), premije osiguranja (2.568 KM), platnog prometa (620 KM) i ostale nematerijalne troškove-negativni efekti po obračunu s Fondom (51.424 KM).

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 99.142 KM, a odnose se uglavnom na rashode kamata po kreditima Fonda i Vlade Republike Srpske (4.816 KM) i rješenjima o odgođenom plaćanju poreskih obaveza (94.287 KM). Kamate za neblagovremeno plaćanje poreskih obaveza se odnose na kamate po rješenjima Poreske uprave Republike Srpske o prinudnoj naplati javnih prihoda po osnovu neizmirenih poreskih obaveza (46.926 KM) i po osnovu rješenja Ministarstva finansija Republike Srpske o odgođenom plaćanju poreskog duga (47.361 KM). Revizijom je utvrđeno da su finansijski rashodi manje iskazani za 4.292 KM, jer nisu evidentirani rashodi i druge obaveze po osnovu doračunatih kamata zbog neblagovremenih isplata na ime prinudnih rješenja od strane Poreske uprave Republike Srpske o prinudnoj naplati javnih prihoda, što nije u skladu sa članom 34 i 44. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Navedena nepravilnost se odrazila i na iskazane druge obaveze i gubitak tekuće godine.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **obračun minulog rada za svaku navršenu godinu staža, obračun plata i obračun naknade za dežurstva vrši u skladu sa odredbama Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske;**
- **priznavanje i obračun jubilarne nagrade vrši u skladu sa članom 19. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva;**
- **priznavanje otpremnina vrši u skladu sa članom 194. Zakona o radu;**
- **obračun naknade za odvojeni život vrši u skladu sa članom 43. Pravilnika o radu Dom zdravlja;**
- **evidentiranje rashoda i obaveza vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.**

6.1.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha za period 01.01- 31.12.2019. godine iskazani su poslovni prihodi od 1.654.481 KM i poslovni rashodi od 2.352.337 KM, kao i poslovni gubitak od 697.856 KM. Dom zdravlja je iskazao poslovne prihode od 500 KM i finansijske rashode od 99.142 KM. Po navedenim osnovama iskazan je ukupan gubitak u obračunskom periodu u iznosu od 796.498 KM. Revizijom je utvrđeno da je ukupan gubitak manje iskazan za 794 KM (tačka 6.1.2. izvještaja).

6.2. Bilans stanja

U obrascu Bilans stanja (Izveštaj o finansijskom položaju) Doma zdravlja na dan 31.12.2019. godine iskazana je uravnotežena vrijednost aktive i pasive u iznosu od 5.215.828 KM. Revizijom je utvrđeno da Bilans stanja nije sačinjen u skladu sa članom 6. stav (3) i (4) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge i druga pravna lica i preduzetnike, jer je kolona 4 (bruto) i 5 (ispravka

vrijednosti) za poziciju - kupci u zemlji više iskazana za 1.387.434 KM u odnosu na iskazane pozicije u bruto bilansu. Iskazani iznosi kupaca u zemlji (bruto i ispravka) nisu pravilno preuzeti iz bruto bilansa pošto ne predstavljaju bruto stanje kupaca i ispravke vrijednosti kupaca na kraju obračunskog perioda, već isto predstavlja promet (dugovni i potražni) kupaca u toku godine. Zbog toga je u navedenom obrascu više za 1.387.434 KM iskazana i bruto i ispravka vrijednosti. Komisija za popis potraživanja je popisala stanje kupaca u zemlji u iznosu od 126.718 KM, što odgovara stanju u glavnoj knjizi na dan 31.12.2019. godine (bruto vrijednost i neto vrijednost kupaca).

6.2.1. Aktiva

Poslovna aktiva je na dan 31.12.2019. godine iskazana u iznosu od 31.367.773 KM bruto vrijednosti, 26.151.945 KM ispravke vrijednosti i 5.215.828 KM neto vrijednosti. Čine je stalna sredstva i tekuća sredstva. Po nalazu revizije poslovna aktiva (bruto) i (ispravka vrijednosti) je zbog pogrešnog iskazivanja, više iskazana za 1.387.434 KM, što je obrazloženo u tački 6.2. izvještaja, a neto vrijednost aktive je zbog neevidentiranja manje iskazana za 17.606 KM, što je obrazloženo u tački 6.2.1.2. izvještaja.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva Doma zdravlja su na dan 31.12.2019. godine iskazana u iznosu 29.838.352 KM bruto vrijednosti, 24.763.387 KM ispravke vrijednosti i 5.074.965 KM neto vrijednosti, a čine je nematerijalna sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine.

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu od 52.893 KM bruto vrijednosti, 14.325 KM ispravke vrijednosti i 38.568 KM neto vrijednosti. Odnose se na ostala nematerijalna ulaganja (softver).

Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine iskazane su u iznosu 29.785.459 KM bruto vrijednosti, 24.749.062 KM ispravke vrijednosti i 5.036.397 KM neto vrijednosti, a čine ih: zemljište (63.011 KM); građevinski objekti (4.683.438 KM) i postrojenja i oprema (289.948 KM).

Povećanje vrijednosti navedenih pozicija izvršeno je po osnovu novih ulaganja i donacija, a smanjenje po osnovu obračunatih troškova amortizacije i prodaje. U toku 2019. godine promjene se odnose na: nabavku opreme iz vlastitih sredstava (3.779 KM) i donacija opreme (141.962 KM). Skupština Opštine Brod je donirala Domu zdravlja putnički automobil (102.205 KM) i UZ color dopler (39.757 KM). Donirana vrijednost sredstava je evidentirana u korist razgraničenih prihoda i primljenih donacija, a obračun troškova amortizacije za navedenu donaciju i donacije iz prethodnih obračunskih perioda evidentiran je u korist prihoda od donacija, pripadajuće ispravke vrijednosti i troškova amortizacije od 56.442 KM. Dom zdravlja nije donio računovodstvenu politiku kojom bi definisao primjenu zahtjeva MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći.

Skupština opštine Brod je 31.10.2018. godine donijela Odluku kojom je Domu zdravlja dala na upravljanje, korišćenje i održavanje predmetne objekte (zgrada 1 i zgrada 2 sa pripadajućim objektima od broj 3 do broja 18 na katastarskoj parceli označenoj kao k.p. broj 926, površine 14 930 m², upisana u list nepokretnosti broj 2303, k.o.o Brod), koji su u svojini Opštine, bez naknade, radi obavljanja registrovane djelatnosti. U članu 5. navedene odluke je definisano da će načelnik Opštine Brod i direktor Doma zdravlja zaključiti Ugovor kojim će detaljnije biti regulisana prava i obaveze ugovorenih strana. Do završetka revizije ugovor nije zaključen. Imovina je evidentirana u poslovnim knjigama Doma zdravlja, a na osnovu datih informacija za potrebe revizije navedena imovina nije evidentirana u knjigama Opštine Brod.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se zaključi ugovor sa osnivačem o datoj imovini na upravljanje i korišćenje, preuzmu aktivnosti u vezi iste i priznavanje imovine vrši u skladu sa zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva su na dan 31.12.2019. godine iskazana u iznosu 1.529.421 KM bruto vrijednosti, 1.388.558 KM ispravke vrijednosti i 140.863 KM neto vrijednosti, a čine ih: zalihe materijala (956 KM), kratkoročna potraživanja (126.718 KM) i gotovinski ekvivalenti i gotovina (13.189 KM).

Zalihe materijala se odnose na zalihe auto guma. Revizijom je utvrđeno da su zalihe materijala manje iskazane za 17.606 KM, a troškovi materijala više. Navedena nepravilnost se odrazila i na iskazani gubitak tekuće godine. Dom zdravlja priznavanje i vrednovanje zaliha materijala nije vršio u skladu sa zahtjevima MRS 2 - Zalihe i članom 8. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike, kojim je definisano da se zalihe u okviru finansijskog knjigovodstva iskazuju na računima grupe – zalihe materijala, a trošenje istih zaliha iskazuje na odgovarajućim računima u okviru rashoda, već je nabavku svih zaliha materijala evidentirao u finansijskom knjigovodstvu u okviru rashoda. Dom zdravlja nije donio računovodstvenu politiku kojom bi definisao odmjeraivanje zaliha, metode obračuna izlazne vrijednosti zaliha, priznavanje rashoda i objelodanjivanje, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 2 – Zalihe.

Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina su iskazani u iznosu 1.527.341 KM bruto vrijednosti, 1.387.434 KM ispravke vrijednosti i 139.907 KM neto vrijednosti, a čine ih: kratkoročna potraživanja, gotovinski ekvivalenti i gotovina.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu 1.514.152 KM bruto vrijednosti, 1.387.434 KM ispravke vrijednosti i 126.718 KM neto vrijednosti. Revizijom je utvrđeno da bruto vrijednost i ispravka vrijednosti kratkoročnih potraživanja nisu iskazane kao što su iskazane vrijednosti u bilansu stanja na dan 31.12.2019. godine, što je navedeno u tački 6.2. izvještaja. Potraživanja uglavnom čine potraživanja od Fonda po osnovu pružanja zdravstvenih usluga osiguranim licima (89.348 KM) i potraživanja po osnovu komercijalnih usluga, zakupa imovine i drugih usluga (37.370 KM).

Potraživanja od Fonda su priznata i iskazana po osnovu Ugovora o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite u 2019. godini i po osnovu mjesečnih faktura u visini 1/12 od ugovorenog iznosa i usaglašavanja potraživanja koja su rezultat obračuna od strane Fonda (shodno obračunu stornirani su prihodi i potraživanja po osnovu „rizika prekoračenja“ lijekova izdatih na recept u iznosu od 28.700 KM). Fakturisana vrijednost izvršenih usluga koje Dom zdravlja pruža u okviru primarnog nivoa zdravstvene zaštite predstavlja izvedenu vrijednost koja proističe iz odredbi navedenog ugovora i usaglašavanja (tačka 6.1.1. izvještaja). Računovodstvenim politikama Doma zdravlja nisu definisane specifičnosti iz finansijskih i obračunskih odnosa sa Fondom.

Dom zdravlja nije priznao potraživanja po osnovu refundacija naknada plata od fondova socijalnog osiguranja, jer nisu uplaćeni porezi i doprinosi, odnosno nisu stečeni uslovi za podnošenje zahtjeva za refundaciju i priznavanje potraživanja i prihoda. Navedena informacija nije objelodanjena u Napomenama uz finansijske izvještaje za 2019. godinu.

Gotovina je iskazana u iznosu od 13.189 KM, a čine je novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka (12.349 KM) i gotovina u blagajni (840 KM). Revizijom je utvrđeno da dnevnik blagajne nije zaključivan na kraju svakog dana u kojem je bilo promjena u blagajni, shodno članu 11. stav (8) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i da gotovina naplaćena, u službama Doma zdravlja po osnovu izvršenih usluga korisnicima zdravstvene zaštite (participacija) i drugih vidova usluga, u iznosu koja nije prelazila 200 KM i koja je prelazila 200 KM, nije uplaćivana na blagajnu istog radnog dana (a najkasnije

narednog radnog dana ili u roku od pet radnih dana), što nije u skladu sa članom 8. stav (1) i (2) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 86/12 i 10/14).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **evidentiranje zaliha vrši u skladu sa članom 8. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica;**
- **polog naplaćenih sredstava u blagajnu po osnovu izvršenih usluga korisnicima zdravstvene zaštite i drugim korisnicima (participacija i sl.), kao i blagajničko poslovanje vrši u skladu sa članom 8 i 11. Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.**

6.2.2. Pasiva

Poslovna pasiva je na dan 31.12.2019. godine iskazana u iznosu od 5.215.828 KM, a čini je: kapital; rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi i obaveze. Po nalazu revizije poslovna pasiva je zbog neevidentiranja manje iskazana za 17.606 KM (obrazloženo u tački 6.1.2. izvještaja).

6.2.2.1. Kapital

U Bilansu stanja na dan 31.12.2019. godine iskazan je kapital u iznosu od 1.786.376 KM, a isti čine: osnovni kapital (9.748.437 KM), revalorizacione rezerve (527.181 KM) i gubitak do visine kapitala (8.489.242 KM).

Osnovni kapital nije usklađen sa Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o usklađivanju organizacije i poslovanja Doma zdravlja od 15.12.2011. godine i Rješenjem o registraciji kod Okružnog privrednog suda u Doboju od 10.02.2012. godine, jer Dom zdravlja nije izvršio usklađivanje poslovnih evidencija osnovnog kapitala (9.748.437 KM) sa upisanim kapitalom u registru Privrednog suda (osnovni kapital osnivača je upisan u iznosu od 2.000 KM), kako je definisano članom 46. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 67/13 i 15/16). Reviziji nije prezentovana knjigovodstvena isprava o formiranju i promjenama na osnovnom kapitalu u ranijim obračunskim periodima (u toku 2019. godine nije bilo promjena) osim Rješenja Osnovnog suda u Doboju od 12.02.2002. godine (u kome je navedeno da ukupan ulog osnivača čine sva osnovna, obrtna i novčana sredstva po završnom računu na dan 31.12.1998. godine) kao i gore pomenute odluke i rješenja.

Revalorizacione rezerve se odnose na rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme u ranijem periodu (1994. godine). U odnosu na prethodne godine iznos je nepromijenjen, jer nije vršeno ukidanje revalorizacionih rezervi, odnosno revalorizacija nije vršena dovoljno redovno, kako bi se obezbjedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo korišćenjem fer vrednost na kraju izveštajnog perioda. Dom zdravlja nije donio računovodstvenu politiku kojom bi definisao, način odmjerenja posle priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme, kako je definisano zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragrafi 29, 31 i 34).

Gubitak do visine kapitala čine: gubitak ranijih godina (7.692.744 KM) i gubitak tekuće godine (796.498 KM). Prema MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške (paragraf 41 i 42), greške se mogu pojaviti vezano za priznavanje, odmjerenje, prezentaciju ili obelodanjivanje elemenata finansijskih izvještaja. Dom zdravlja je u toku 2019. godine imao efekte ispravke grešaka iz prethodnih perioda, jer nije priznao i obelodanio rashode po osnovu obračunatih kamata, troškova postupka i pripadajuće obaveze po osnovu rješenja koje je 19.04.2016. godine donijelo Ministarstvo finansija Republike Srpske o odgođenom plaćanju poreskog duga i 23.04.2019. godine Zaključak o ispravci greške navedenog rješenja, kao i rješenja

Poreske uprave Republike Srpske o prinudnoj naplati javnih prihoda (poreza i doprinosa). Po navedenim osnovama Dom zdravlja nije iskazao tačno finansijske izvještaje prethodne godine, pa je po tom osnovu gubitak ranijih godina i pripadajuće obaveze manje iskazao u iznosu od 169.060 KM, a gubitak te tekuće godine (2018) i pripadajuće obaveze manje za 64.772 KM.

Navedenim rješenjem i zaključkom o ispravci greške Ministarstva finansija Republike Srpske, a na osnovu Zakona o odgođenom plaćanju poreskog duga („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15) odgođeno je Domu zdravlja plaćanje poreskog duga po osnovu javnih prihoda (2 mjeseca iz 2013 i 10 mjeseci iz 2014) na period od 60 mjesečnih anuiteta uz grejs period od jedne godine u ukupnom iznosu glavnog duga od 448.249 KM i obračunatom kamatom od 212.261 KM do konačne otplate duga (prvi anuitete 04.08.2017. godine a posljednji 04.07.2022. godine). U tački 4. navedenog rješenja je navedeno da u slučaju nepridržavanja rokova i uslova od strane poreskog obveznika, donosilac rješenja i Poreska uprava će postupiti saglasno članu 10. Zakona o odgođenom plaćanju poreskog duga, odnosno u slučaju da se ne pridržavaju uslovi i rokovi, biće ukinuto doneseno rješenje. Do završetka revizije Dom zdravlja nije izmirio ni jedan anuitet po navedenom rješenju, a reviziji nije prezentovana dokumentacija da je isto ukinuto. Na osnovu navedenog reprograma u glavnoj knjizi Doma zdravlja izvršeno je evidentiranje na taj način, da je umanjena obaveza za zarade i naknade zarada za iznos od 428.817 KM i ista je iskazana na poziciji ostalih dugoročnih obaveza, a nije evidentiran trošak po osnovu kamata kao i pripadajuća obaveza.

Osim navedenog reprograma donešeno je više Rješenja o prinudnoj naplati novčanih potraživanja po osnovu neizmirenih poreskih obaveza Doma zdravlja (neizmirene obaveze nisu obuhvaćene reprogramom), tj. izvršenjem na novčanim sredstvima Doma zdravlja. Na osnovu donesenih rješenja nije vršena prinudna naplata sredstava, odnosno izvršenje na novčanim sredstvima, već je Dom zdravlja plaćao obaveze u skladu sa raspoloživim sredstvima na računima kod poslovnih banaka.

Za izvršene korekcije greške iz prethodnog perioda, nisu izvršene korekcije uporednih podataka prezentovanih u Bilansu stanja na dan 31.12.2019. godine (prethodna godina) na način kako je definisano zahtjevima MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške (paragraf 42. a.), jer je ispravka materijalno značajne greške u potpunosti izvršena na gubitku tekuće godine i obavezama za zarade i naknade zarada, umjesto na gubitku tekuće godine, gubitku ranijih godina i drugim obavezama i isto nije na adekvatan način objelodanjeno, što je navedeno u tački 6.6. izvještaja.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **usaglasiti vrijednost kapitala u poslovnim evidencijama sa iskazanim vrijednostima u osnivačkom aktu i sudskom registru;**
- **priznavanje rashoda i obaveza vrši u periodu nastanka istih;**
- **iskazivanje materijalno značajne greške u finansijskim izvještajima, vrši u skladu sa zahtjevima MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.**

6.2.2.2. Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi

Razgraničenja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi su iskazani u iznosu od 315.351 KM, a odnose se na razgraničene prihode i primljene donacije, koje su iskazane u ranijim obračunskim periodima i u toku 2019. godine (141.962 KM). Navedena pozicija je priznata u skladu sa zahtjevima MRS 20 - Računovodstvo državnih davanja i objelodanivanja državnih pomoći, a isto nije objelodanjeno u Napomenama (tačka 6.6. izvještaja).

6.2.2.3. Obaveze

Obaveze su iskazane u iznosu od 3.114.101 KM, a čine ih dugoročne obaveze i kratkoročne obaveze. Revizijom je utvrđeno da su kratkoročne obaveze zbog neevidentiranja manje iskazane za 18.400 KM (tačka 6.1.2. izvještaja).

Dugoročne obaveze su iskazane su u iznosu od 583.596 KM, a čine ih dugoročne obaveze prema povezanim pravnim licima i ostale dugoročne obaveze.

Dugoročne obaveze prema povezanim pravnim licima su iskazane u iznosu od 49.439 KM, a odnose se na obaveze po osnovu zaduživanja Doma zdravlja kod Fonda. Dom zdravlja je u ranijem periodu zaključio Ugovor o zajmu, kojim je Fond (zajmodavac) doznačio sredstva u vidu zajma Domu zdravlja (zajmoprimac), a na osnovu Aneksa II Ugovora o zajmu od 30.05.2018. godine regulisan je međusobni odnos pozajmljenih sredstava u iznosu od 124.172 KM, sa rokom otplate od 10 godina sa uključenim grejs periodom od 12 mjeseci, a preostali iznos od 49.439 KM će biti izmiren pod uslovima pod kojima zajmodavac, bude izmirivao ostatak duga prema Vladi Republike Srpske. Na dan bilansiranja stanje ukupnog duga prema Fondu u iznosu od 117.384 KM, je klasifikovano i to dio od 105.341 KM kao dugoročne obaveze, a dio od 12.043 KM kao dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dospijeva u periodu od godinu dana.

Ostale dugoročne obaveze su iskazane u iznosu od 534.157 KM, a odnose se na dugoročne obaveze prema Fondu po osnovu zajma (105.341 KM) i dugoročne obaveze po osnovu Rješenja koje je donijelo Ministarstvo finansija Republike Srpske o odgođenom plaćanju poreskog duga, kojim je odgođeno plaćanje poreskog duga po osnovu javnih prihoda u iznosu od 428.816 KM (tačka 6.2.2.1. izvještaja).

Kratkoročne obaveze su iskazane u iznosu od 2.530.505 KM a čine ih obaveze: kratkoročne finansijske; iz poslovanja; na zarade i naknade zarada; druge obaveze i obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine.

Kratkoročne finansijske obaveze su iskazane u iznosu od 12.043 KM i iste se odnose na dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dospijeva u periodu od godinu dana.

Obaveze iz poslovanja su iskazane u iznosu od 59.820 KM, a čine ih obaveze prema pravnim licima za nabavku roba i usluga.

Obaveze na zarade i naknade zarada su iskazane u iznosu od 1.987.406 KM, a odnose se na neplaćene obaveze na ime zarada i naknada zarada iz 2019. godine (551.272 KM) i obaveze iz ranijih perioda (1.436.134 KM). Obaveze iz 2019. godine odnose se na obaveze za neto platu za novembar i decembar 2019. godine i obaveze za poreze i za doprinos za svih 12 mjeseci iz 2019. godine. Revizijom je utvrđeno da su obaveze za zarade i naknade zarada zbog neevidentiranja manje iskazane za 14.108 KM, što je navedeno u tački 6.1.2. izvještaja.

Druge obaveze su iskazane u iznosu od 374.697 KM i odnose se na obaveze po osnovu: kamata i troškova finansiranja (276.145 KM); obaveze prema zaposlenima (9.000 KM); obaveze prema članovima upravnog odbora (300 KM); obaveze prema fizičkim licima i naknadama po ugovorima (6.650 KM) i ostale obaveze (82.602 KM). Revizijom je utvrđeno da su druge obaveze manje iskazane za 4.292 KM (tačka 6.1.2. izvještaja).

Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja se odnose na obaveza na ime kamata po rješenjima Poreske uprave Republike Srpske o prinudnoj naplati javnih prihoda po osnovu neizmirenih poreskih obaveza (161.690 KM) i po osnovu kamata po osnovu rješenja Ministarstva finansija Republike Srpske o odloženom plaćanju poreskog duga (114.455 KM). Osim navedenih obaveza po osnovu troškova kamata iskazane su i ostale obaveze na ime troškova postupka prema rješenjima Poreske uprave Republike Srpske o prinudnoj naplati javnih prihoda po osnovu neizmirenih poreskih obaveza (74.727 KM) i obaveze po osnovu troškova postupka prema rješenju Ministarstva finansija Republike Srpske o odgođenom plaćanju poreskog duga (7.875 KM). Šire objašnjene u tački 6.2.2.1. izvještaja.

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine su iskazane u iznosu od 96.539 KM i odnose se uglavnom na obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (84.684 KM) i ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (11.232 KM). Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine se odnose na obaveze za porez i doprinose na naknade za upravni odbor i naknade na ime ugovora o djelu iz ranijih godina (57.406 KM) kao i za navedene obaveze po istom osnovu za 2019. godinu (27.278 KM).

U periodu od 01.01. do 28.02.2020. godine plaćene su kratkoročne obaveze u iznosu od 240.701 KM (obaveze za lična primanja 190.694 KM, obaveze iz poslovanja 25.178 KM i druge obaveze 24.829 KM).

6.2.3. Vanbilansna evidencija

U Bilansu stanja na dan 31.12.2019. godine nije iskazana vanbilansna aktiva i pasiva, jer u toku 2019. godine nije bilo poslovnih događaja koji su zahtijevali evidentiranje u skladu sa članom 62 i 63. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.3. Bilans tokova gotovine

U Bilansu tokova gotovine (Izveštaj o tokovima gotovine) na dan 31.12.2019. godine iskazani su ukupni prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 1.537.882 KM i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 1.527.836 KM, što je rezultiralo neto prilivom gotovine u iznosu od 10.046 KM. Gotovina na početku perioda od 3.143 KM i neto priliv gotovine na dan 31.12.2019. godine od 10.046 KM, daju saldo gotovine na kraju obračunskog perioda u iznosu od 13.189 KM, što odgovara iskazanoj poziciji gotovine u Bilansu stanja na dan 31.12.2019. godine.

Revizijom je utvrđeno da su više za 43.047 KM iskazani prilivi i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti, jer priliv i izmirenje obaveza prema dobavljačima za strateški materijal, nije provedeno preko transakcionih računa, što nije u skladu sa članom 2 i 28. Zakona o unutrašnjem platnom prometu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 52/12) pa iskazani prilivi i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti nisu sačinjeni u skladu sa zahtjevima MRS 7 - Izveštaj o tokovima gotovine (paragraf 14 i 43) kojim je definisano da se transakcije koje ne zahtijevaju upotrebu gotovine ili ekvivalenata gotovine, isključuju iz izveštaja o tokovima gotovine. Takve transakcije se obelodanjuju na nekom drugom mestu u finansijskim izveštajima, na način kojim se pružaju sve važne informacije o tim aktivnostima.

Takođe, manje su iskazani odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja, opreme od 5.025 KM), a više odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 7 - Izveštaj o tokovima gotovine (paragraf 16) kao i odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (odlivi po osnovu dugoročnih zajmova od 6.788 KM), a više odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 7 - Izveštaj o tokovima gotovine (paragraf 17).

Bilans tokova gotovine nije pripremljen u skladu sa zahtjevima MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine (paragraf 10.,14.,16.,17 i 43) i odredbama Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike (član 10., 11., 14 i 17.) jer isti ne prikazuje stvarne prilive i odlive gotovine po namjenama.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se Bilans novčanih tokova sačinjava u skladu sa zahtjevima MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine i odredbama Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

Dom zdravlja je u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, objelodanio u Napomenama uz finansijske izvještaje da će nastaviti svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja i pored pokazatelja u finansijskim izvještajima o neizmirenim obavezama iz ranijih perioda i tekuće godine, kao i ostvarenom gubitku ranijih godina i tekuće godine. U Napomenama je navedeno da je uprava Doma zdravlja procijenila da će ustanova nastaviti poslovati u vremenski neograničenom periodu, jer je činjenica da je poslovanje Doma zdravlja od javnog i opšteg interesa za lokalnu zajednicu, pa isto može predstavljati realnu pretpostavku stalnosti poslovanja.

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema dostavljenim informacijama za potrebe revizije od strane Doma zdravlja, na dan 31.12.2019. godine, protiv Doma zdravlja se ne vode sudski sporovi, niti je pokrenuo sudske sporove.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za 2019. godinu sačinjene su i Napomene za period 01.01 - 31.12.2019. godinu, koje pružaju informacije o Domu zdravlja i primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, ali iste ne zadovoljavaju zahtjeve MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja i ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, jer nisu objelodanjene informacije:

- prema zahtjevima MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 17. b.) koje se odnose na primijenjene računovodstvene politike i računovodstvenu osnovu, na način koji obezbeđuje, relevantne, pouzdane i razumljive informacije;
- prema zahtjevima MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 73. a, b, c, d i 79. b) koje se odnose na: osnove za mjerenje, korišćene za određivanje bruto knjigovodstvene vrijednosti; korišćene metode amortizacije; korišćeni koristan vek trajanja ili stope amortizacije; usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti na početku i na kraju perioda koje pokazuju sva povećanja i smanjenja, kao i strukturu stalnih sredstava koja se i dalje koriste, ali im je knjigovodstvena vrijednost nula;
- o dospjeću obaveza po dugoročnom zajmu u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 61.);
- o novčanim tokovima koji proizilaze iz poslovnih aktivnosti, investicionih aktivnosti i aktivnosti finansiranja, prema zahtjevima MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine (paragraf 10., 14., 16., 17 i 50.);
- u vezi sa državnim davanjima i metodama prezentacije u finansijskim izvještajima, prema zahtjevima MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći (paragraf 39. a i b.);

- o materijalno značajnim greškama u skladu sa zahtjevima MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške (paragraf 42. a i 49. a i b.).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije u skladu sa zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Revizijski tim

Stanojka Vučetić, s. r.

Nevena Mališanović, s. r.